

การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน
The Development of Learning Behavior in Thai Subject of
Ninth Grade Students by Using Activity-based Learning

นิลบล เกตุแก้ว*¹, กฤติมา สุวรรณโร**², วันทา เจะแหะหมั่น³
Nilubon Katkaew¹, Krittima Suwanro², Wanta Jehlaeman³
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี^{1, 2}
โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา³
Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus^{1, 2}
Hatyaiwittayalaisomboonkunkanya School³
First Author, E-mail: nilubon.k@hotmail.com*
Corresponding Author, E-mail: krittima_suw@yorsor.ac.th**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา และ 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน แบบวัดพฤติกรรมการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยการทดสอบค่าที ส่วนแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในรายวิชา

ภาษาไทยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามระดับของเจตคติ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.93$; $S.D.=0.29$) 2) หลังจากจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผู้เรียนมีผลคะแนนพฤติกรรม การเรียน จากแบบวัดพฤติกรรม การเรียนในรายวิชาภาษาไทยมีผลคะแนนพฤติกรรม การเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=39.13$; $S.D.=2.26$) 3) คะแนนพฤติกรรม การเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผู้เรียนมีพฤติกรรม การเรียนตามระดับของเจตคติในการเรียนระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ องค์ความรู้จากการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนา พฤติกรรม การเรียนในรายวิชาภาษาไทย ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 2 ขั้นค้นพบ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ขั้น ที่ 4 ขั้นนำไปใช้ และขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิด

คำสำคัญ: พฤติกรรม การเรียน; รายวิชาภาษาไทย; การเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรมเป็น ฐาน; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Abstract

The objectives of the research are as follows: 1) to create the learning management plans by using activity-based learning in Thai language for ninth grade students; 2) to study Thai language learning behavior related to self, others, and task; and 3) to compare Thai language learning behavior before and after by using activity-based learning. It is a quasi-experimental design. The target group is 47 of students. The research instruments have the learning plan by using activity-based learning, the Thai language learning behavior tests, and the Thai language learning behavior interview form. The data analysis is performed by mean, standard deviation, and t-test analysis independent. For the Thai language learning behavior interview form, a qualitative research is used to analyze the data through classification of learning behavior according to the level of attitude.

The results are found that 1) there are 12 learning plans for total 12 hours of learning. The quality of these learning plans is at the highest ($\bar{X}=3.93$; S.D.=0.29); 2) after using activity-based learning, the students have learning behavior from the Thai language learning behavior tests are at highest level in total ($\bar{X}=39.13$; S.D.=2.26); and 3) comparison with Thai language learning behavior score before and after by using activity-based learning of ninth grade students reveal that Thai language learning behavior score after using activity-based learning higher than before using activity-based learning with statistical significance at .05 level. After using activity-based learning, the learning behavior of learning attitude is higher than the low level. The body of knowledge indicates that creating the learning management plans by using activity-based learning is able to develop the learners' learning behavior in Thai subject which are included into 5 steps in the followings: step 1 practice, step 2 discovery, step 3 analysis, step 4 application, and step 5 reflection.

Keywords: Learning Behavior; Thai Subject; Activity-based Learning; Ninth Grade Student

บทนำ

ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2563 ถึงต้นปี พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมามีเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ขึ้น การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นี้กระทบต่อหลายภาคส่วนหนึ่งในนั้น คือ ภาคการศึกษา ทั้งครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลให้ภาคการศึกษาต้องปรับตัวสำหรับการจัดการเรียนรู้อย่างกะทันหัน สถานศึกษาทั่วประเทศได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการเรียนในห้องเรียนสู่การเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ (Online) กระทั่งในปีการศึกษา 2565 หลังจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ลดระดับความรุนแรงลง สถานศึกษากลับมาเปิดการเรียนการสอนอีกครั้งทำให้ผู้เรียนต้องปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติใหม่ (New Normal) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ในช่วงการเรียนการสอนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านความสัมพันธ์

อีกทั้งเมื่อต้องไปโรงเรียน ผู้เรียนไม่อยากไปโรงเรียนทำให้ขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2565) ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้จากออนไลน์สู่การเรียนรู้รูปแบบออนไซต์ (Onsite) อีกครั้ง จึงส่งผลกระทบทำให้ผู้เรียนต้องปรับตัว ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงรายวิชาภาษาไทย อนึ่ง พฤติกรรมการเรียนมีผลต่อผู้เรียนโดยตรง กล่าวคือพฤติกรรมการเรียนจะเป็นสิ่งที่กำหนดการกระทำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอุปนิสัยในการเรียนรู้ระยะยาวของผู้เรียนอีกด้วย (ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, 2553: 126-139) กอปรกับปัญหาที่คณะผู้วิจัยพบจากสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา เมื่อโรงเรียนมีนโยบายให้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นไปในทางลบ ทั้งเข้าห้องเรียนสาย ผู้เรียนไม่ส่งงาน ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน เล่นโทรศัพท์มือถือถูกระหว่างผู้สอนจัดการเรียนรู้ ซึ่งนอกจากจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแล้วยังส่งผลด้านลบต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ไม่สนใจเรียนและมองว่า วิชาภาษาไทยน่าเบื่อ พฤติกรรมการเรียนเหล่านี้เองจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกระทบต่อการเรียนรู้ในระยะยาว ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมการเรียนจึงมีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากพฤติกรรมการเรียนที่ดีจะสามารถแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สร้างอุปนิสัยที่ดีในการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจะลดบทบาทของผู้สอนและเพิ่มบทบาทของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและส่งเสริมการคิดเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน หนึ่งในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน (กมล โพธิเย็น, 2564: 11-28) ในแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน (Activity-based Learning; ABL) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ตื่นตัว มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ การคิดเป็นและสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (McGrath & MacEwan, 2011: 261-274) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ซึมซับความรู้ผ่านการทำกิจกรรม ทั้งกิจกรรมกลุ่มซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจ และถกเถียงกันเองในเนื้อหาสาระระหว่างทำกิจกรรม มีการเล่นเกม

เพื่อให้เด็ก ๆ พัฒนาแนวคิดความรู้เฉพาะตนขึ้นมาเอง (วิโรจน์ ลักษณะอาติศร, 2550: 98-101) และจากการศึกษาการพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในห้องเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ อีกทั้งส่งผลต่อเจตคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ผู้เรียนมีความสุขกับการลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองและแสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านการอภิปรายได้ดีขึ้น (ณัฐฉา สุกุณี, 2560: 50-66) จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนาผู้เรียนในมิติของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียน กระตุ้นการคิดและเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกละเลิง มีความสุข สนุกสนาน ทำให้พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนเปลี่ยนไปในทางบวก ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียน เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้

จากสภาพปัญหาที่พบและเหตุผลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนมีความสำคัญ และคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยเฉพาะประเด็นปัญหาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมาใช้ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานจำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ทั้งพฤติกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชาหนึ่ง เมื่อผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนให้เป็นไปในเชิงบวกและกระทำอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเป็นการสร้างลักษณะนิสัยการเรียนที่ดีในระยะยาวอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบแผนการวิจัย

$$E \ O_1 \ X \ O_2$$

โดยกำหนดให้ E หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, O_1 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยก่อนการทดลอง, X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน และ O_2 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยหลังการทดลอง

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา จำนวน 1 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 47 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) เนื่องจากครูสอนสังเกตพบว่า นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนบ่อยครั้ง เช่น การเข้าห้องเรียนสาย การไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และการไม่มีเป้าหมายในการเรียนรายวิชาภาษาไทย จึงทำให้คณะผู้วิจัยเลือกนักเรียนกลุ่มนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน คณะผู้วิจัยได้ศึกษาและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแผนการสอน จากนั้น นำแผนการสอนไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สาขาวิชาการวัดและประเมินผลและสาขาวิชาจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยที่คณะผู้วิจัยสังกัด โดยมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 4 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด 3 หมายถึง เหมาะสมมาก 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย และ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด เมื่อคำนวณคะแนนเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ช่วงคะแนนเพื่อตัดสินระดับคุณภาพได้ ดังนี้ ช่วงคะแนน 3.28-4.00 มีระดับคุณภาพมากที่สุด ช่วงคะแนน 2.52-3.27 มีระดับคุณภาพมาก ช่วงคะแนน 1.76-2.51 มีระดับคุณภาพน้อย และช่วงคะแนน 1.00-1.75 มีระดับคุณภาพน้อยที่สุด

3.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในงานวิจัยเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (ณัฐวุฒิ สกฤณี, 2559) ข้อคำถามที่ออกแบบมีจำนวน 12 ข้อ ในรูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ทำเป็นประจำ	4	1
ทำค่อนข้างบ่อย	3	2
ทำนาน ๆ ครั้ง	2	3
ไม่เคยทำ	1	4

เมื่อคำนวณคะแนนเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ช่วงคะแนนเพื่อตัดสินระดับคุณภาพได้ ดังนี้ ช่วงคะแนน 13-16 มีระดับคุณภาพมากที่สุด ช่วงคะแนน 9-12 มีระดับคุณภาพมาก ช่วงคะแนน 5-8 มีระดับคุณภาพน้อย และช่วงคะแนน 1-4 มีระดับคุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้น นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหา การใช้ภาษาและสำนวนในแบบวัดพฤติกรรมการเรียนมีค่าความเที่ยงตรงของแบบวัดพฤติกรรมการเรียน (IOC) โดยมีค่าเฉลี่ย 0.93 ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับข้อคำถาม ได้แก่ ปรับข้อคำถามที่ว่า พูดคุยกับครูก่อนเข้าเรียนเป็นการพูดคุยเพื่อสร้างสัมพันธภาพ และทบทวนบทเรียนคาบที่ผ่านมาเป็นเบื้องต้น

2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในงานวิจัย ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (ณัฐวุฒิ สกฤณี, 2559) โดยการพิจารณาข้อความให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในวิชาภาษาไทย รวมถึงใช้แนวความคิดดังกล่าวปรับข้อคำถามให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน จากนั้น นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนชุดเดิม 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหาการใช้ภาษาและสำนวนในแบบวัดพฤติกรรมการเรียน มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน (IOC) โดยมีค่าเฉลี่ย 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย ดังนี้

4.1 ขั้นก่อนการทดลอง คณะผู้วิจัยอธิบายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน จากนั้น วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยด้วยแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยแล้วนำคะแนนมาคำนวณ หลังจากได้คะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยแล้ว คณะผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักเรียนจำนวน 8 คน แบ่งออกเป็นนักเรียนกลุ่มที่มีระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยระดับสูงจำนวน 4 คนและระดับต่ำจำนวน 4 คน

4.2 ขั้นดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในหน่วยการเรียนรู้ที่มีชื่อว่า ศาสตร์แห่งภาษาภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย จำนวน 12 แผน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวมเป็นเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 2 ขั้นค้นพบ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ และขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิด) ทุกแผนการจัดการเรียนรู้

4.3 ขั้นหลังการทดลอง คณะผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยและใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ควบคู่กันอีกครั้งหลังจากจัดการเรียนรู้คาบที่ 12 เสร็จสิ้น

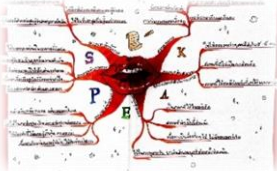
5. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยการทดสอบค่าที ในส่วนข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย คณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามระดับของเจตคติ

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้สามารถแสดงผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คณะผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ในหน่วยการเรียนรู้ ศาสตร์แห่งภาษาภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย จำนวน 12 แผน โดยเป็นแผนการสอนราย

ชั่วโมง จำนวน 12 ชั่วโมง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.93$; $S.D.=0.29$) สามารถแบ่งเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทยโดยใช้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม เป็นฐาน	ภาพตัวอย่างการทำกิจกรรม หรือผลงานนักเรียน
1. ขั้นปฏิบัติ ผู้สอนได้จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการเตรียมความพร้อมและ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการ เรียน ทั้งนี้ ในบางกิจกรรมผู้เรียน จะต้องนำประสบการณ์หรือความรู้ ในบทเรียนที่ผ่านมาทำกิจกรรม	ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่คุณสอน กำหนดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด แรงจูงใจในการเรียน เช่น กิจกรรม แบ่งกลุ่มเพื่อเล่นเกมเปิดแผ่นป้าย “ตอบได้ไหม...อะไรเอ่ย” การตอบ คำถามกระตุ้นความคิดเพื่อนำ ประเด็นมาทำกิจกรรม “ล้อมวง คุย” แบ่งหน้าที่ ใช้เทคนิคการตั้ง คำถาม “Storyline” หลังจากชม วีดิทัศน์ “ดวลวาตะ The Arena Thailand รอบชิงชนะเลิศ หอวัง กรุงเทพคริสเตียนฯ” เพื่อสร้าง ประสบการณ์ หรือ ทบทวน ประสบการณ์เดิม	
2. ขั้นค้นพบ ผู้สอนกำหนดกิจกรรม ให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการซึ่งเป็นผลมาจากการ ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นปฏิบัติ	ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่คุณสอน กำหนด เช่น กิจกรรมการอภิปราย การเรียนรู้ จากกิจกรรม “ตอบได้ ไหม...อะไรเอ่ย” จากแผนผัง ความคิด (Mind Mapping) เรื่อง องค์ประกอบของรายงานการศึกษา ค้นคว้าและหลักการพูดรายงาน เกม “ตอบถูกรับหนึ่งล้าน” เพื่อ ตรวจสอบความเข้าใจ กิจกรรม ได้ว่าที่ “ดวลวาตะ” โดยการนำ ความรู้มาปฏิบัติจริง	

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทยโดยใช้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม เป็นฐาน	ภาพตัวอย่างการทำกิจกรรม หรือผลงานนักเรียน
3. ขั้นวิเคราะห์ ผู้สอนจะกำหนดประเด็นปัญหาหรือกำหนดกรอบการทำงาน โดยผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์บทเรียนหรือองค์ความรู้ที่ได้รับจากขั้นค้นพบวิเคราะห์หรือวางแผนปฏิบัติงาน	ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่คุณสอนกำหนด เช่น กิจกรรมการวิเคราะห์คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยจากกิจกรรม “เพลงนี้ที่โดนใจ” และนำเสนอการวิเคราะห์เพลงหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนแต่ละคนสามารถชมเชยและให้คำแนะนำกับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ได้ กิจกรรมระดมสมอง (Brain Storming) วางแผนและเขียนโครงร่างรายงานการศึกษาค้นคว้า เพื่อวางกรอบประเด็นที่กลุ่มของตนเองต้องศึกษาค้นคว้าต่อไป	
4. ขั้นนำไปใช้ ผู้เรียนจะต้องใช้องค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการจากการวิเคราะห์ในขั้นวิเคราะห์มาใช้ตอบประเด็นปัญหาหรือทำงานให้สำเร็จ	ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่คุณสอนมอบหมายให้ เช่น การเล่นเกม “บิงโกคำที่มีความหมายโดยตรงโดยนัย” และเมื่อเล่นเกมแล้วผู้เรียนสามารถแต่งประโยคจากคำในเกมผ่านกิจกรรม “จากบิงโกสู่ประโยคที่ฉันสร้าง” กิจกรรมนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มผ่านกิจกรรมแสดงผลงานหรือ “Gallery Walk” เพื่อนำเสนอผลงานของตนเองและสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่จากการชื่นชมผลงานของผู้อื่น	

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทยโดยใช้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม เป็นฐาน	ภาพตัวอย่างการทำกิจกรรม หรือผลงานนักเรียน
5. ขั้นสะท้อนคิด ผู้สอนจัดกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ประมวลองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ รวมทั้งเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความ คิดเห็น จากการทำกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ผ่านมา	ผู้เรียนประมวลองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการจากการทำ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ สะท้อนคิดจากกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้และกิจกรรมกลุ่มหรือ กิจกรรมจากชั้นต่าง ๆ ในบทเรียน	

ตาราง 1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 การศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานโดยนำเสนอเป็นผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมนักเรียนในรายวิชาภาษาไทย ดังนี้ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

รายการพฤติกรรมนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
พฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง	16	14.30	1.04	มากที่สุด
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	16	10.30	1.16	มาก
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา	16	14.53	1.25	มากที่สุด
คะแนนรวม	48	39.13	2.26	มากที่สุด

ตาราง 2 ผลคะแนนพฤติกรรมนักเรียนจากแบบวัดพฤติกรรมนักเรียนในรายวิชาภาษาไทย

จากตาราง 2 ผลคะแนนพฤติกรรมนักเรียนจากแบบวัดพฤติกรรมนักเรียนในรายวิชาภาษาไทยหลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน มีคะแนนพฤติกรรม

โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด ($\bar{X}=39.13$; S.D.=2.26) กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยด้านต่าง ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวแยกแต่ละด้าน จะพบคะแนนจากลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา อยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด ($\bar{X}=14.53$; S.D.=1.25) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง อยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด ($\bar{X}=14.30$; S.D.=1.04) และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น อยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X}=10.30$; S.D.=1.16)

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 การศึกษาผลคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($n=47$) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
ก่อนการทดลอง	48	21.72	2.69	41.96*	46	0.0000
หลังการทดลอง	48	39.11	1.05			

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน

จากตาราง 3 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยก่อนกับหลังการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่า ก่อนการทดลองผู้เรียนมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ค่าเฉลี่ย 21.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69 และเมื่อคณะผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานปรากฏว่า ผู้เรียนมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ค่าเฉลี่ย 39.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา

ภาษาไทยได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย โดยจำแนกพฤติกรรมการเรียนตามระดับเจตคติในการเรียนได้ ดังนี้

ระดับของเจตคติ	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ระดับสูง	นักเรียนมีความกล้าแสดงออก เมื่อผู้สอนให้แสดงความคิดเห็นหรือให้ออกมาพูดหน้าชั้นเรียนผู้เรียนมักจะอาสา และอยากแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนองาน ในประเด็นที่น่าสนใจต่อมา คือ สาเหตุที่นักเรียนพูดคุยกันในห้องเรียนพบว่า ในบางครั้งนักเรียนพูดคุยเพื่อปรึกษาเรื่องที่ตนสงสัย และเมื่อไม่ได้คำตอบจากเพื่อนจะใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อค้นหาคำตอบ แต่เมื่อใช้โทรศัพท์เพื่อค้นหาคำตอบมักจะผลไปเล่นแอปพลิเคชัน (Application) อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการเรียน	นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น คือ เข้าเรียนตรงเวลา เพราะอยากทำกิจกรรมในห้องเรียน ให้ความร่วมมือทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ได้เรียนเนื้อหาและทบทวนบทเรียนผ่านการเล่นเกม ผ่านโทรศัพท์มือถือที่ใช้ให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ ยังชอบห้องเรียนที่เน้น การพูดคุยแลกเปลี่ยน การเรียนผ่านกิจกรรมดีกว่าการนั่งฟังบรรยาย ชอบเล่นเกมและการสะท้อนคิดให้กับผู้สอนด้วยวิธีการเขียนข้อความสั้น ๆ เมื่อเรียนจบในแต่ละคาบรู้สึกอยากทำให้สำเร็จทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและที่ผู้สอนมอบหมายให้
ระดับต่ำ	นักเรียนไม่ทราบเป้าหมายของการเรียนรายวิชาภาษาไทย เพราะมีความคิดว่า “เรียนภาษาไทยไปทำไม ในเมื่อเราพูดได้” และคิดว่า “เรียนภาษาไทยเพื่อให้ครบตามหลักสูตร” เท่านั้น นักเรียนเข้าเรียนสายมาจากหลายสาเหตุ หนึ่งในนั้น คือ ความรู้สึกไม่อยากเข้าเรียนวิชาภาษาไทย เมื่ออยู่ระหว่างเรียนจะรู้สึกง่วงนอน เรียนไม่สนุก ส่งผลให้ไม่เข้าใจบทเรียน ไม่อยากทบทวนและทำการบ้านเมื่อผู้สอนมอบหมายให้ทำ	นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงลบลดลงแต่ยังปรากฏพฤติกรรมเชิงลบบางอย่าง ได้แก่ การหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากจบคาบเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะเข้ามาซักถามสิ่งที่ตนยังสงสัยและไม่แน่ใจกับครูสอน

ตาราง 4 ผลวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยช่วงก่อนและหลังการทดลอง

จากตาราง 4 การใช้การจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามระดับของเจตคติในการเรียนพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน นักเรียนมีพฤติกรรมตามระดับของเจตคติในการเรียนระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ตามระดับเจตคติในระดับสูงได้

อภิปรายผล

การวิจัยนี้สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 2 ขั้นค้นพบ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ และขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิด มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.93$; $S.D.=0.29$) โดยแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเหมาะสมกับวัยและเนื้อหาในรายวิชาภาษาไทย ผู้เรียนเกิดความสุข สนุกสนาน ทั้งยังได้เรียนรู้เนื้อหาและทบทวนบทเรียนผ่านการเล่นเกม การทำกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ออกแบบ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีนี้เองที่ส่งผลต่อทัศนคติในการเรียนรายวิชาภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฟสตัสและเดวิด (Festus & David, 2013: 12-36) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในห้องเรียนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมีส่วนที่ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้คงทนและสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียนคณิตศาสตร์ได้ ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรสร นรเหรียญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2563: 46-61) ได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นทบทวนประสบการณ์ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นสะท้อนความคิด 4) ขั้นประเมินผล และ 5) ขั้นประยุกต์ใช้ การจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมของนักเรียนโดยเฉพาะพฤติกรรมด้านความสนใจเรียนที่มีมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และเอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ (2564: 38-48) ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษา

ครูทั้งหมด 6 ขั้นตอน เรียกว่า DEECCE ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Draw Attention) ขั้นที่ 2 ให้ประสบการณ์ (Experience Learning) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติกิจกรรม (Engage in Activities) ขั้นที่ 4 สร้างความรู้ใหม่ (Construct New Knowledge) ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange Knowledge) และขั้นที่ 6 ประเมินผล (Evaluate Outcomes) ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้เองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น ชี้ให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

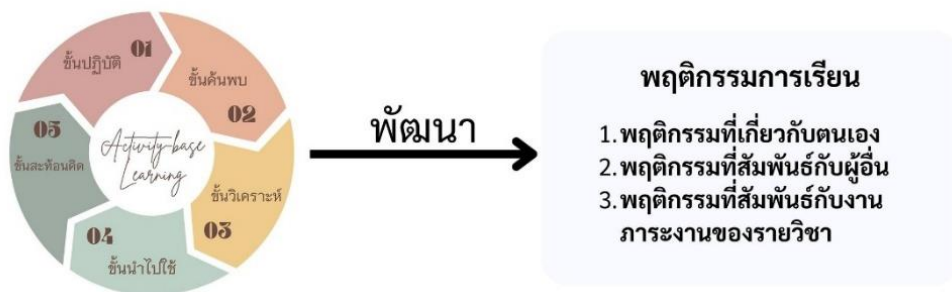
2. การศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน คณะผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยนำเสนอเป็นผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ดังนี้ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชาพบว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับงาน ภาระงานมีผลคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีกิจกรรม เกมและการกระตุ้นการคิดของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการทำชิ้นงาน เช่น การทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมเพื่อนำไปใช้ในการสร้างชิ้นงาน หรือการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปใช้ในการวางแผนและปฏิบัติงานต่อไป ด้วยเหตุผลนี้เองที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชาสูงที่สุด และข้อสังเกตอีกประการ คือ คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยที่สุด เนื่องจากการทำกิจกรรมของผู้เรียนในส่วนที่สัมพันธ์กับผู้สอนในประเด็นหลังคาบเรียน นักเรียนสอบถามความรู้จากครู ซึ่งผู้เรียนยังมีปฏิสัมพันธ์น้อยและมุ่งมั่นทำงาน ภาระงานให้สำเร็จมากกว่า กล่าวคือ ก่อนเรียนผู้เรียนมีพฤติกรรมส่งงานไม่ตรงเวลา แม้เป็นภาระงานให้ส่งในห้องเรียน แต่เมื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นที่จะทำภาระงานให้สำเร็จและส่งตรงเวลา ในกรณีพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นมีข้อสังเกตว่า ก่อนเรียนผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน เนื่องจากเป็นเพื่อนกลุ่มเดิม เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานทำให้ผู้เรียนมุ่งมั่นทำงานหรือภาระงานให้สำเร็จ ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยลง อนึ่ง ในขณะทำกิจกรรมพบว่า ผู้เรียนได้พูดคุย ปรึกษาในกรณีที่เป็นงานกลุ่ม จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชามีผลคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เนื่องมาจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมีความสุขทำทนายผู้เรียนและในระหว่างการจัดกิจกรรมผู้เรียนมีความต้องการมุ่งมั่นทำงาน ภาระงานให้สำเร็จดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่ง

พฤติกรรมการณ์เรียนในรายวิชาภาษาไทยด้านต่าง ๆ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ สกฤณี (2560: 50-66) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาคณิตศาสตร์พบว่า มีส่วนในการพัฒนาพฤติกรรมการณ์เรียนที่เกี่ยวข้องตนเอง ผู้อื่นและหลักสูตร เช่นเดียวกับจินดา ลาโพธิ์ (2563: 34-45) ได้ศึกษาพฤติกรรมการณ์สอนของครูกับการเรียนรู้อของผู้เรียนพบว่า การจัดการเรียนรู้อที่ได้ออกแบบให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างกัลยาณมิตรส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษาในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระวิชาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ และปัญญา พรหมบุตร (2563: 47-58) ได้นำสื่อสร้างสรรค์การเรียนการสอนสมัยใหม่มาจัดกิจกรรมเพื่อลดเวลาเรียนเพิ่มเวลาการเรียนรู้อให้กับผู้เรียนพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เรียนด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้อด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมการณ์เรียนด้านจริยธรรม ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ ทั้งยังมีความรู้และทักษะในการทำงานกับผู้อื่น ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมการณ์ที่สัมพันธ์กับตนเอง พฤติกรรมการณ์ที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและพฤติกรรมการณ์ที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานในรายวิชาจะมีแนวโน้มพฤติกรรมการณ์เรียนด้านต่าง ๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เรียนในรายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้อที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการทดลองพบว่า คะแนนพฤติกรรมการณ์เรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้อที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้อที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้อ วัยและธรรมชาติของเนื้อหาในรายวิชาภาษาไทย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เรียนในวิชาภาษาไทยควบคู่ด้วยพบว่า ก่อนจัดการเรียนรู้อที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน นักเรียนมีพฤติกรรมการณ์เรียนที่จำแนกตามระดับของเจตคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับต่ำมากกว่าระดับสูง ได้แก่ การเข้าห้องเรียนสาย นักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ไม่จัดการกับภาระงานที่ได้รับมอบหมายและไม่มีเป้าหมายในการเรียน เมื่อจัดการเรียนรู้อที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานนักเรียนมีพฤติกรรมการณ์เรียนที่จำแนกตามระดับของเจตคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนในระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา นักเรียนใช้โทรศัพท์มือถือให้เป็นประโยชน์ สำหรับทำกิจกรรมในห้องเรียนแทนการเล่นโซเชียลมีเดียที่ไม่จำเป็น เนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นมีความท้าทายและต้องการทำให้สำเร็จ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้อบทเรียนผ่านการทำ

กิจกรรมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภูมิ สุกุณี (2560: 50-66) ได้ศึกษาพัฒนาการเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในช่วงก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียนและหลังเลิกเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานที่จำแนกตามระดับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ทั้งสองระดับมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับการวิจัยของศศิธร ลิจันทร์พร และจินตวีร์ คล้ายสังข์ (2557: 13-26) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่เพื่อส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายพบว่า เมื่อใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสรร สุขเสนา และอุบลวรรณ ส่งเสริม (2561: 2967-2980) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนทุกรายการ แต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้ออกแบบให้บทบาทของนักเรียนมีมากกว่าบทบาทของครู ทั้งยังมีแนวโน้มในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนที่สูงขึ้นเป็นไปในทางบวก แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนได้

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานที่พัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย

จากภาพ 1 อธิบายได้ว่า การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานโดยคณะผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบทเรียนอื่น ๆ ได้ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้สอนกำหนดกิจกรรมหรือประเด็นการทำกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นค้นพบ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการจากการลงมือปฏิบัติในขั้นกิจกรรม ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ผู้เรียนจะต้องนำองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการจากขั้นค้นพบมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการทำกิจกรรมต่อไปหรือวางแผนการทำชิ้นงาน ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ ผู้เรียนจะต้องนำองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการจากขั้นวิเคราะห์มาแก้ไขปัญหา ปฏิบัติกิจกรรมหรือลงมือทำชิ้นงาน และขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิด ผู้เรียนประมวลองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการ รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมในบทเรียนนั้น ๆ โดยการสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้สอน ซึ่งกระบวนการการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยด้านต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับงาน ภาระงานของรายวิชา ทั้งนี้ หากผู้สอนสามารถใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานวนซ้ำหลายครั้ง โดยการใช้กระบวนการซ้ำในบทเรียนเดิมแต่เปลี่ยนกิจกรรมหรือใช้ในบทเรียนใหม่ ตามขั้นตอนในแผนภาพ 1 จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้แต่ละด้านได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนแล้วยังเป็นประโยชน์กับครูสอนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

สรุป

การศึกษาสามารถคณะผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.93$; $S.D.=0.29$) จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 2 ขั้นค้นพบ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ และขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิด 2) หลังจากจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน นักเรียนมีผลคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย หลังการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน มีคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีระดับคุณภาพมากที่สุด ($\bar{X}=39.13$; $S.D.=2.26$) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานจึงสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยด้านต่าง ๆ ได้ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยพบว่า คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ตามระดับของเจตคติในการเรียนระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิเย็น. (2564). Active Learning: การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 19 (1), 11-28.
- จินดา ลาโพธิ์. (2563). พฤติกรรมการสอนของครูกับการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*. 7 (5), 34-45.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และเอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. 11 (2), 38-48.
- ณัฐฉัตร สุกุณี. (2559). การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ณัฐฉัตร สุกุณี. (2560). การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 12 (2), 50-66.
- ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเรียนที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนัก

- บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 1 (2), 126-139.
- ภัทรสร นรหะริยญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*. 22 (9), 46-61.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2 พฤษภาคม 2565). *Lerning Loss ภาวะการเรียนรู้ถดถอย*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566, จาก <https://research.eef.or.th/learning-loss-recession/>
- วิโรจน์ ลักขณาอดิศร. (2550). *การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับการสร้างเด็กเก่ง*. กรุงเทพมหานคร: ซี เอ็ด ยูเคชั่น.
- ศศิธร ลิจันทรพร และจินตวีร์ คล้ายสังข์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่เพื่อส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 9 (4), 13-26.
- เสกสรร สุขเสนา และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2561). พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน. *Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11 (2), 2967-2980.
- อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ และปัญญา พรหมบุตร. (2563). ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. *วารสารวิจัยวิชาการ*. 3 (3), 47-58.
- Festus, A. and David, D. (2013). Attitude of Primary School Mathematics Teachers towards the Use of Activity-base Learning Methods in Teaching Mathematics in Nigerian School. *The International Journal of Education Learning and Development*. 1 (1), 22-36.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*. 22 (140), 1-55.
- McGrath and MacEwan. (2011). Linking Pedagogical Practices of Activity-based Teaching. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*. 8 (12), 261-274.